

BİR SAĞLIK OCAĞI BÖLGESİNDE BEBEKLERİN UYKU POZİSYONLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER**Emine BARAN, M. Esin OCAKTAN, Sabahattin KOCADAĞ, Ayşe YILDIZ, Recep AKDUR****Giriş ve Amaç**

Ani Bebek Ölüm Sendromu (ABÖS): bir yaştan altında bir bebeğin tüm nedenler araştırıldıktan sonra ani ölüm nedeninin açıklanamamış olarak kalmasıdır. ABÖS'nin Türkiye'de sıklığı bilinmemekle birlikte, gelişmiş ülkelerde ilk bir yasta görülen ölüm nedenleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Yüzüstü uyuma pozisyonu, gebelik boyunca annenin sigara içmesi, genç anne yaşı, prematür ve/veya düşük doğum ağırlığı, erkek cinsiyet ve anne sütü almama ABÖS'da değiştirilebilir risk etmenlerindedir. Amerikan Pediatri Akademisi bebeklerin uyurken sadece sırtüstü yatırılmasını önermektedir. Bu çalışma bir sağlık ocağı bölgesinde 0-11 aylık bebeklerin ABÖS risk etmenlerinden bazıları ile bebeklerin uyku pozisyonlarını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Ankara il merkezinde bir sağlık ocağı bölgesinde yapılan kesitsel tipteki çalışmamızın evrenini: 1 Ocak 2006-31 Aralık 2006 tarihleri arasında doğan 122 bebek ve anneleri oluşturmuş olup 121 anneye (%99.2) ulaşılmıştır. Hazırlanan anket formları ebe ve hemşireler tarafından annelerle yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur.

Bulgular

Annelerin %60.4'ü 20-29 yaşları arasında (%3.3'ü 20 yaşın altında) ve %40.5'i ilkokul mezunudur. Bebeklerin %47.1'u erkek bebek ve %2.3'ü prematür bebektir. Bebeklerin uyurken %13.2'si sadece sırtüstü, %44.6'sı sırtüstü ve yan yatırılmaktadır. Annelerin %20.7'si gebelikleri süresince sigara içmiştir. Tüm anneler bebeklerini bir süre emzirmiş olup, %88.4'ü emzirmeyi hâlen sürdürmektedir. Aile tipi, gelir durumu, anne yaşı ile bebeğin uyurken sırtüstü yatırma durumu arasında istatistikî anlamlılık düzeyinde bir ilişki bulunmamıştır. Lise ve üstü öğrenim düzeyine sahip anneler ortaokul ve altı öğrenim düzeyine sahip annelerden, bir bebeği olan anneler de iki veya daha fazla bebeği olan annelerden ayrıca apartman dairesinde yaşayan anneler gecekonduda yaşayan annelerden istatistiksel olarak anlamlı şekilde bebeklerini uyuturken sırtüstü yatırmaktadır (sırasıyla $X^2= 4.342$, $p= 0.037$; $X^2= 5.351$, $p= 0.021$ ve $X^2= 5.303$, $p= 0.021$).

Sonuç

Çalışmamızda bebeklerin sadece %13.2'si sırtüstü yatırılmaktadır. ABÖS risk etmenleri ile bebeklerin uyurken sırtüstü yatırılması konusunda tüm annelerin daha fazla bilgilendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ani Bebek Ölüm Sendromu, Sırtüstü Uyku Pozisyonu, Gebelikte Sigara İçimi

Bu çalışma "Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 0-11 Aylık Bebekleri Olan Annelerin Emzirme Durumları Ve Etkileyen Faktörler" çalışması ile entegre (birlikte) yapılmıştır.

* Arş. Gör. Dr. Emine BARAN, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı - eminibarar@yahoo.com